

ЗАПИСИ ИЗ МАНАСТИРА НИКОЉЦА У БИЈЕЛОМ ПОЉУ.

У последњој свесци „Богословља“ Г. Д. Н. Анастасијевић дотакао се неких записа у рукописима, који се чувају у цркви св. Николе у Бијелом Пољу на реци Лиму. Тих записа има много и то не само у рукописима, већ их има и угребаних на зидовима цркве. Неке од њих потписани је преписао приликом свога бављења у Б. Пољу у јуну 1922. год. па пошто они до сада нису нигде издани, несумњиво ће бити од интереса, да буду објављени. Без претензија, да су у свему тачно преписани, пошто се за преписивање имало само врло мало времена на расположењу, они се издају сада на овом месту. Овом приликом потписани сматра за потребно изјавити, да не може примити исправку натписа из Милешева, објављеног у „Старинару“ од 1923. год., коју г. Анастасијевић у последњој свесци „Богословља“ предлаже, пошто сматра, да читање тога натписа од стране г. Анастасијевића није тачно и да је читање потписаног ближе истини.

1) У једноме рукописноме минеју налази се овај запис из 1537. год.:

„Слава сьвршителю Б(ог)оу, давшоу ми почело и сьвршеніе. И сїи с(ве)тїи минеи писа прѣзвитер(ъ) Никола wd(ъ) Николапавар(ъ) при храмоу с(ве)т(а)го Николи въ месте нарицаемем(ъ) Застѣп(ъ) повѣлѣнием(ъ) ермонаха игоумена Мавѣа и све таже w Х(рист)е братіе. Нъ w w(тъ)ци и братіе чтоуше и прѣписоуюше не кльнете нъ бл(аго)с(ло)вляите, аще и боудоу гдѣ грѣшилъ, понеже не писа д(оу)хъ с(ве)тїи, нъ моутан(ъ) оумъ и рѣка брѣнна и грѣшна и кѣ всакомоу злѣ оухищреннаа. Б(ог)оу же нашему слава въ вѣкы вѣком аминь.

Доѡа си ѿ Ѧеос.

Писа се въ лѣт(ъ) . з . м . е . и сьврших(ъ)м(ѣсе)ца август(а) . е . днь въ соуб(отоу).

2) Из исте 1537. год., је један запис у другоме рукописноме минеју, који гласи:

„Изволентемъ ѿца и поспѣшеніемъ с(ы)на и сьвршеніемъ с(ве)т(а)го д(оу)ха азъ смѣреннїи, паче вьсехъ грѣшни и маншы въ с(ве)щеницехъ ермонахъ Никвфоръ сьписахъ сїю с(ве)тимъ похвалноюу книгоу въ месте Застѣпѣ и въ храме с(ве)т(а)го архаг(е)ла Михаила при реце Лимоу, а на слѣзбоу и на про-

читаніе въ храмъ с(ве)т(а)го и славнаго архіерега и чюд(о)-творца Х(ри)с(то)ва Николи и Успеніа прѣч(и)стіе Б(о)гом(а)-т(е)рѣ иконѣ муроточице, повѣлѣніемъ и трѣдомъ и подвигомъ квр Термонаха игъмена Маѳеа съ брат(и)ѡ(мь), да е с(ве)тимъ въ хвалѣ и славословіе, мене же грѣшномъ за споменъ. Въ лѣт(ѣ) же . з . м . е . съи минеи писахъ. Нъ ѡ ѡци и братіе любима, молю се и мил(ъ) се дею и лицемъ смерно прѣкланяю старцемъ(ъ) іако ѡ(тъ)цемъ, съзвратнимъ(ъ) іако братіамъ, юнотамъ іако чедомъ, чтѣще или пишѣще или канер(ъ)хающе исправляйте искоусни бл(аго)с(ло)вите, а васъ Б(о)гъ бл(аго)с(ло)ви, поніеже бихомъ въ та лѣта нѣжна скръбни и ненавистни ѡ(тъ) всехъ приходещихъ техъ временѣхъ, іако же и Х(ристо)съ рече: прѣжде васъ мене възненавидише, та(ко) же и ми не бихомъ(ъ) оумомъ мирны ѡ(тъ) скръби настоещои. И съдрѣжещому ц(ъ)р(ъ)ствоу Исмаилю по томъ комоу доиде слоужити въ сію книгоу, поменете. Паки ви м(о)лю х(ри)столубиви ѡпасно съхраневати и съчювати ѡ(тъ) покапаніа и ѡ(тъ) раздрѣтіа и ѡ(тъ) нем(и)л(о)стиваго растезаніа или ѡ(тъ) шараніа на празе вѣнѣтрѣ ѡколо, еже іес(тъ) безъмнихъ(ъ) ч(ъ)л(ове)къ ѡбичаи, такови оу клетвѣ Сп(а)с(о)воу да боудѣтъ, развѣ аще грѣшено и неисправлено боуде, то да наплъни и исправи искъсни сіи бл(аго)с(ло)вень. И аще кто хоче камо дѣнѣтъ сіи ме(неи) ѡ(тъ) храма с(ве)т(а)го Николи и Успеніа Прѣч(и)стіе некоиъ наважденіемъ діаволимъ или ѣ залогъ кѣде дати и ѡ(тъ) цр(ъ)кве ѡ(тъ)н(им)ити с(ве)т(а)го Николи, такови да соу проклѣти и трѣклѣти ѡ(тъ) Сп(а)са Вьседръжителла и Пр(ѣ)ч(и)стіе его м(а)т(е)рѣ и с(ве)т(а)го чюд(о)творца Х(ри)с(то)ва Николи. И еше гл(аго)лю и сказоую чтѣшимъ си менеи: прѣжде бѣше сіа црковъ простоздена и ман(ъ)ша и едина келіа порѣшенаа и хѣда, али ѡскѣдеше ѡвце ѡ(тъ) пише и не бе пишѣщихъ, потомъ изволеніемъ Б(о)жїемъ потрѣди се съ бл(а)гочастивимъ господ(а)ромъ кнезомъ Тюр(ъ)гемъ Вранешемъ и съ чеди еговами термонах(ъ) квр(ъ) игъмень Маѳеи съ братіѡмъ поновише сіе место цр(ъ)ковъ съ двѣма трѣли и ѡколо цркве градъ съ келиями великими и малими на покоевіе инокомъ. Потомъ мимошѣдшоу лѣт(о)у единомуу начеше (пис)ати писаніемъ донес трѣло и съврѣши се. По томъ сее године на пролетіе начеше писати и горніе трѣловише припрате. И съ нимъ почеше писати сіе минеи; едни маистори црковъ писахъ, а дрѣги минеи въ келии и съврѣшише се едино годице и црковно писаніе и . в . і . минеи, не плъно

ѡмь м(е)с(е)цемь: почеше се м(е)с(е)ца м(а)рѡа и свьршише се м(е)с(е)ца ноевр(а) . л . д(ь)н(ь) на с(ве)т(а)го ап(о)с(то)ла Андрѡа.

Почеломь и свьршеніемь ѡ(т)ьца и с(ь)на и с(ве)т(а)го д(оу)ха и н(ь)на и пр(и)сно и въ веки векомь.

3) У истом минеју налазе се и два недатирана записа, који су, поуздано, нешто познији од 1537. год.:

а) Сиа книга минеи манастира Застѡпа храма с(ве)таго Николи великако чоудотворца;

б) Сьи минѡи приложи трѡдомь (и) ѡсрьдиомь іермонахь Ѣома с(ве)тому Николи и Успенію Прѡч(и)стіе Б(огороди)це, да аще кто ѡт(ь)нимить сїи минеи ѡт(ь) храма с(ве)т(а)го Николи некоим(ь) дїаволим(ь) наважденіем(ь), да је проклѡтъ и трьклѡтъ(ь).

4) У једном рукописном јеванђељу налазе се два записа, од којих је један из године 1644./1645. и гласи:

а) Сію книгѡ понови старица Ана за свою д(оу)шѡ, Б(ог)ь да е прости, въ лѡт(ѡ) . з . р . н . г .

Други је запис из године 1645. и гласи:

б) Благоверни хиторь с(ве)таго храма с(ве)таго Николи Паоунь Ракоњць престави се въ лето . з . н . г . м . (есе)ць гевара . к . г . днѡ. Бѡуди ему | вечна память, добре послуживши с(ве)томѡ храмѡ, помогао мѡ на страшномѡ соудѡ.

5) У једном рукописном јеванђељу има неколико записа из разних година:

а) Један је запис из године 1666.:

Сіе да се зна, каде сл(ь)нце помр(ь)че един(ь) час(ь) м(есе)ць иѡнїа . к . в . днѡ въ лето . з . р . о . д

б) Други је запис из године 1722.:

Да есте ведомо, наде паде снїегь м(е)с(е)ца ѡкт(оври)а дн(ь) . і . д . и по томь снїегѡ дажд(ь) иде за дни . и . и доишоше воде зело и з(е)мла расели се ѡдъ воде. То би ва лето . з . с . л . и ва то лето бисть единѡ данѡ Васкрисение и Бл(а)г(о)вешение и марта м(е)с(е)ца . і . и . данѡ паде снїегь и дрїжа дни . і . д . , зело паде. То бис(т)ь . а . ѡ . к . в . лето.

в) Трећи је запис из год. 1730.:

Да се знае, каде бис(т)ь царѡ тѡрскѡм(ь) промена сѡлтанѡ Гаметѡ, а поставише сѡлтанѡ Мамѡта и тогда изгибе много Тѡрака на промени цара. Се жебис(т)ь лето Г(оспод)не . а . ѡ . л . , м(е)с(е)ца ѡк(товри)а . 3 . ва Костатине граде.

г) Четврти је запис из год. 1735.:

Да се знае, каде погибе Топал Ђсманъ паша од Персиа везира Томаза 1733. и по том погибе Храленишек паша Ђупр(и)лић Гавдулах паша 1735. маи .к.е.и са ш ним сви...

д) Пети је запис из год, 1778.:

Сие светое еванг(е)лие приложи Ђорђеие Ишвана Милићевића синъ њ храм(ь) светого Николае при реце Лим(оу) близ места Бела Пола. Тко га отними от(ь) сего храма, свети Николае бѣди м(оу) сѣпарник(ь) на ..... лето|1778. април .е. .

После овога записа налази се један недатиран запис:

е) Сјо книгѣ евангелие приложи Паваѡ и Радосав(ь) и Веселинъ и Ђоуро оу с(ве)тога ап(о)с(то)ла Петра и Павла за просветоу коући и домоу. Б(ог)ъ да и бл(аго)с(ло)ви.

б) У једноме рукописноме јеванђељу поред једнога већ објављенога записа од год. 1592. налази се и један запис од год. 1727(?):

Да е знано к(аде) отиде воиска тѣрска презъ море на Багдате и на Мемданъ на ачемскѣ землѣ арапскѣ от(ь) Босне и Ђрѣмелние и тамо се загѣбише, ва лето от(ь) Рождества Х(ристо)ва .з.к.з. (?) и по томъ бистъггодине вода по земли... и потопа многа места и челадь.

7) У једном рукописном минеју налази се један запис из 1736. год.:

Сја книга глаголеми минеи вѣ храме с(ве)т(а)го Николае при реце Лимѣ Николь Пазаръ вѣ лето от(ь) Рождества Х(ри)с(то)ва .а.ѡ.л.з.

8) И у једном рукописном апостолу има запис из 1736. год. поред једног објављеног записа из 1525. год. (Љ. Стојановић, III стр. 152.):

Да се зна каде се запопи Ђорђеие Никић в лето Г(оспод)не .а.ѡ.л.з.

Поред ових записа по рукописним светим књигама налази се велики број записа угребаних на зидовима цркве. Од њих су преписани:

9) Један недатиран запис, који ће бити из 1694.—1695. год.:
Vladislavo Bucia di Ragusa ambasciatore;

10) Један запис из 1720. год.;

Да тес(т)ъ вѣдомо, когда сепрѣкрива сја с(ве)таа обител(ь) вѣлето .з.с.к.ѡ. от(ь) Рожд(ьства) Х(ри)с(то)ва .а.ѡ.к.

11) Да се зна каде доходи (патрјархъ) Арьсение 1732.

12) Да есть вѣдомо, когда се престави рабъ Б(о)жїи Ми-
лићъ на 1748. м(е)с(е)ца априли(а) . к . в .

13) 1760. Ведомо бѣди, како паде снега пр(и)ла . к . ;

14) Зде приде Нико(л)а от(ь) Рожд(ьства) Х(ри)с(то)ва
. а . џ . љ . с . м(е)с(е)ца . . . . в . д(ь)нь.

15) Д(а) (се) зна, каде дође владика Герасим 1768. м(а)р-
(та) 27.

16) Да есть ведомо, когда се престави рабъ Божи Антоние-
Лазовић м(е)сеца марта 27 д(ь)нь. Зде же гробъ его. 1781.

Влад. Р. Пеїковић.
